

Opracowała Maja Kowalska¹

Przegląd ważniejszych wydarzeń² (15 października–15 listopada 2013)

16–19.10. W Warszawie oraz w Bocheńcu odbyła się polsko-ukraińska sesja naukowa „Od Czarnohory po Góry Świętokrzyskie – geologiczne peregrynacje”, podczas której podsumowano wyniki dotychczasowych badań geologicznych prowadzonych przez naukowców z Ukrainy i Polski oraz omówiono ich najnowsze osiągnięcia. Sesja składała się z części referatowej, przeprowadzonej na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, oraz dwudniowej wycieczki terenowej po Górach Świętokrzyskich. Referaty wygłoszono w dwóch blokach – „Młoda geologia, młode procesy i miocen” oraz „Od czwartorzędu po paleozoik”. W gronie blisko 40 uczestników sesji znaleźli się przedstawiciele polskich jednostek naukowo-badawczych: Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Łódzkiego, Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie, obecnych było także sześcioro naukowców z Ukrainy – z Lwowskiego Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franki i z Instytutu Geologii i Geochemii Paliw Kopalnych Narodowej Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie. Podczas części terenowej uczestnicy mieli możliwość poznania atrakcyjnych stanowisk w Górach Świętokrzyskich. Sesja zorganizowana została przez Instytut Geologii Podstawowej Uniwersytetu Warszawskiego.

16.10. Podczas inauguracji roku akademickiego 2013/2014 w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej prof. Michałowi Kleiberowi, prezesowi Polskiej Akademii Nauk, wręczono nagrodę Edukatora Roku w kategorii „Europejski wymiar edukacji” za jego wkład w rozwój europejskiego szkolnictwa wyższego.

16–18.10. W Jachrance nad Zalewem Zegrzyńskim odbyło się XVI Sympozjum Współczesne Problemy Hydrogeologii. Poruszono na nim tematykę związaną m.in. z genezą i składem chemicznym zasobów wód podziemnych, ich dokumentowaniem, zagrożeniami i ochroną, kartografią hydrogeologiczną, migracją zanieczyszczeń, hydrogeologią regionalną, monitoringiem wód podziemnych oraz hydrogeologicznymi aspektami eksploatacji gazu z łupków. Spotkanie zostało zorganizowane przez Wydział Geologii

Uniwersytetu Warszawskiego oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

17–19.10. W Poznaniu odbyły się 24. Międzynarodowe Targi Regionów i Produktów Turystycznych Tour Salon 2013. Motto tej edycji brzmiało „W trzy dni dookoła świata”. Krajem partnerskim Tour Salon 2013 była Japonia, a partnerstwo regionu zagranicznego przypadło regionowi Veneto ze stolicą w Wenecji. Polskie Ministerstwo Sportu i Turystyki, Polska Organizacja Turystyczna, Polska Izba Turystyki oraz miasto Poznań objęły honorowy patronat nad tym wydarzeniem. W imprezie wzięli udział m.in. pracownicy Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, którzy przedstawili dokonania instytutu i ofertę z zakresu geoturystyki, ochrony różnorodności i geoedukacji.

20.10. Odbyła się uroczystość wręczenia nagród naukowych tygodnika Polityka. Już po raz trzynasty kapituła konkursu stypendialnego wyróżniła pięciu zwycięzców z grupy piętnastu finalistów wybranych spośród kilkuset zgłoszonych kandydatów. Wśród laureatów w kategorii nauk technicznych znalazł się dr hab. inż. Piotr Faliszewski, adiunkt na Wydziale Informatyki, Elektroniki i Telekomunikacji Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie.

24.10. Przedstawiciele ośmiu ekoliderów odebrali z rąk ministra środowiska Marcina Korolca statuetki laureatów GreenEvo – Akceleratora Zielonych Technologii. Ministerstwo Środowiska już po raz czwarty nagrodziło najbardziej konkurencyjne i innowacyjne polskie rozwiązania prośrodowiskowe. W tym roku 14 spośród 22 zgłoszonych do programu projektów zakwalifikowano do udziału w II etapie konkursu, a 8 z nich zostało nagrodzonych. Wyróżnione firmy dołączyły do grona 40 laureatów poprzednich edycji GreenEvo. Wśród zwycięskich rozwiązań znalazły się technologie służące m.in. do oczyszczania wody, utylizacji odpadów komunalnych czy zarządzania energią powietrza w budynku. Statuetki GreenEvo otrzymali przedstawiciele firm: Dagas, Energo Natura, Energetyka Solarna ENSOL, Far Data, Frapol, M3System, Mielec Diesel GAZ, NIKOL Jan Nikolajuk. Tytuł laureata wiąże się m.in. z możliwością uczestnictwa w misjach gospodarczych wraz z przedstawicielami polskiego rządu, a także licznych seminariach, targach, spotkaniach biznesowych oraz konferencjach.

¹ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; maja.kowalska@pgi.gov.pl.

² Część Kalendarium dotycząca informacji o przyszłych wydarzeniach jest dostępna na naszej stronie internetowej (www.pgi.gov.pl/prz_geol) w zakładce Kalendarium wydarzeń.

24–25.10. W hali AMBEREXPO w Gdańsku odbyły się Pomorskie Dni Energii 2013, czyli dwudniowy „festiwal energii”, w ramach którego zorganizowano targi, prezentacje, debaty i konferencje. Tematyka Pomorskich Dni Energii dotyczyła m.in. gazu z łupków, energii jądrowej i odnawialnej (wiatrowej, słonecznej, wodnej, wód geotermalnych), budownictwa energetycznego, możliwości pozyskiwania funduszy na działania związane z energią, europejskich inicjatyw na rzecz efektywności energetycznej, a także projektów energetycznych realizowanych z funduszy Unii Europejskiej. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele instytucji naukowych, stowarzyszeń i instytucji z branży energetycznej oraz organów publicznych, jak również przedsiębiorcy i animatorzy działań edukacyjnych. Po raz pierwszy w festiwalu uczestniczył Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. W ramach imprezy działały również kawiarenki dyskusyjne pod hasłem „Spotkaj się przy kawie z ekspertem”, w których debatowano na tematy związane z branżą energetyczną. Pomorskie Dni Energii zostały zorganizowane przez stowarzyszenie Pomorskie w Unii Europejskiej. Honorowy patronat nad wydarzeniem objęli prezydent miasta Gdańska oraz Ministerstwo Środowiska i Ministerstwo Gospodarki.

24–25.10. W Warszawie odbyła się 36. Ogólnopolska Konferencja Kartograficzna pod hasłem „Efektywność prezentacji kartograficznej” zorganizowana przez Oddział Kartograficzny Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Katedrę Kartografii Uniwersytetu Warszawskiego i Instytut Geodezji i Kartografii. Na spotkaniu dyskutowano o aktualnym stanie polskiej kartografii topograficznej, tematycznej i szkolnej z punktu widzenia efektywności nowych rozwiązań metodycznych i technologicznych, a także efektywności zaspokajania potrzeb użytkowników map i atlasów. Patronat nad wydarzeniem objął główny geodeta kraju, zaś patronat medialny – redakcja miesięcznika Geodeta i portalu Geoforum.pl.

24–26.10. W Kielcach odbyła się konferencja „Geoturystyka dla zrównoważonego rozwoju” GEO-EXPO-TOUR, skierowana głównie do przedstawicieli samorządów lokalnych, przedsiębiorstw związanych z branżą wydobywcą i przetwórczą surowców mineralnych oraz organizacji pozarządowych w Polsce i za granicą. W programie znalazły się wystąpienia specjalistów z Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Uniwersytetu Śląskiego, oddziałów Polskiej Organizacji Turystycznej oraz Polskiej Akademii Nauk. Uczestnicy dyskutowali m.in. o geoproduktach, promocji dziedzictwa geologicznego, finansowaniu geoturystyki, geoparkach i wykorzystaniu terenów górniczych na rzecz turystyki zrównoważonej. Głównym celem było przedstawienie i wymiana doświadczeń dotyczących tworzenia i wdrażania zrównoważonych projektów i produktów związanych z dziedzictwem geologicznym. Konferencji towarzyszyła sesja terenowa, która obejmowała wycieczkę do rezerwatu skalnego „Ślichowice” im. Jana Czarnockiego, rezerwatu przyrody Kadzielnia oraz Centrum Geoedukacji

na Wietrzni. Organizatorami wydarzenia były Geopark Kielce oraz Targi Kielce. Spotkanie odbyło się pod patronatem Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Polskiego Towarzystwa Geologicznego, Akademii Górniczo-Hutniczej, Politechniki Świętokrzyskiej, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Polskiej Organizacji Turystycznej, wojewody świętokrzyskiego, marszałka województwa świętokrzyskiego oraz prezydenta miasta Kielce.

25–26.10. W Warszawie odbyła się konferencja z okazji 60. rocznicy Sieci Szkół Stowarzyszonych UNESCO zorganizowana przez Polski Komitet ds. UNESCO we współpracy z Ministerstwem Środowiska. Hasłem konferencji było „Wychowywać w dialogu ze środowiskiem”. Pierwszego dnia dyskutowano nad wyzwaniem stojącym przed edukacją w kontekście zrównoważonego rozwoju oraz przedstawiono prezentacje Szkół Stowarzyszonych UNESCO i szkół leśnych. Drugiego dnia odbyły się warsztaty „Metody wykorzystywane w nauczaniu o zrównoważonym rozwoju” prowadzone przez trenerów z Centrum Inicjatyw UNESCO we Wrocławiu.

28.10. W Państwowym Instytucie Geologicznym – Państwowym Instytucie Badawczym w Warszawie odbyła się I Konferencja Podziemnego Laboratorium Badawczego PURL, podczas której omówiono zadania laboratorium i oczekiwania wobec niego, a także przedstawiono polskie i światowe doświadczenia związane z poszukiwaniem lokalizacji głębokich składowisk odpadów promieniotwórczych. Dyskutowano też o współpracy w budowaniu koncepcji polskiego geologicznego składowiska. Inicjatywa Polskiego Programu Składowania Podziemnego jest wspólną ideą instytucji naukowo-badawczych, będącą odpowiedzią na potrzeby gospodarki krajowej i zrównoważonego rozwoju. Ma ona na celu badania nad głębokim składowaniem, wspierane i opiniowane przez instytucje rządowe odpowiedzialne za bezpieczną gospodarkę odpadami promieniotwórczymi. W programie biorą udział: Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk, Instytut Chemii i Techniki Jądrowej, Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Środowiska, Państwowa Agencja Atomistyki oraz Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych (więcej informacji na str. 731).

28–29.10. W Krakowie odbyło się spotkanie w ramach Polsko-Amerykańskiego Mostu Innowacji będącego wspólną inicjatywą Konsulatu Generalnego Stanów Zjednoczonych, Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, a także absolwentów programu Top 500 Innovators. Przedsięwzięcie to miało – na przykładzie wzorców amerykańskich – promować współpracę nauki z biznesem, zachęcić młodych ludzi do podejmowania działalności innowacyjnej oraz przyczynić się do stworzenia platformy wymiany doświadczeń między naukowcami z Polski i USA, studentami i pracownikami centrów transferu technologii. Podczas spotkania przybliżono uczestnikom program Top 500 Innovators, największy rządowy program wspierania innowacyjności w nauce.

5.11. W Warszawie odbyło się 23. Seminarium GIS w Praktyce pod hasłem „Nowe technologie GIS – techniki satelitarne, drony, rozwiązania radarowe i LiDAR” zorganizowane przez Centrum Promocji Informatyki. Podczas spotkania dyskutowano m.in. na temat wpływu technik lotniczych i satelitarnych na rozwój map, zastosowania zdjęć satelitarnych w gospodarce przestrzennej oraz wykorzystania teledetekcji hiperspektralnej w ocenie jakości i ilości wód śródlądowych. Wśród prelegentów znaleźli się przedstawiciele Politechniki Warszawskiej, Uniwersytetu Warszawskiego, Instytutu Technicznego Wojsk Lotniczych, Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk oraz firmy Gispro.

6–8.11. W Bibliotece Narodowej w Warszawie odbyła się XXIII Konferencja Polskiego Towarzystwa Informatyki Przestrzennej z cyklu Geoinformacja w Polsce pod hasłem „Infrastruktura informacji przestrzennej dźwignią rozwoju społeczeństwa informacyjnego” zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Informatyki Przestrzennej. Podczas spotkania przedstawiono dorobek polskich ośrodków i środowisk naukowych i technicznych zajmujących się informacją geoprzestrzenną. Ważnym elementem programu była problematyka rozwoju informacji przestrzennej w Warszawie. Po raz pierwszy odbyła się sesja młodych geomatyków – doktorantów i członków studenckich kół naukowych największych polskich uczelni. Ostatniego dnia konferencji przeprowadzono warsztaty. Honorowy patronat nad wydarzeniem objęli minister administracji i cyfryzacji Michał Boni oraz prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz, patronat organizacyjny – główny geodeta kraju Kazimierz Bujakowski.

7.11. W Warszawie odbyła się konferencja „Horyzonty nauki. Program Horyzont 2020: fundusze na badania i innowacje w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej” inaugurująca największy w historii Unii Europejskiej program finansowania badań naukowych. Do celów programu Horyzont 2020 należą m.in. zapewnienie nowego, uproszczonego modelu finansowego, zachowanie równowagi pomiędzy małymi i dużymi projektami, a także wprowadzenie instrumentów odpowiadającym potrzebom krajów i regionów, których potencjał naukowy i innowacyjny jest niższy. Program opiera się na trzech filarach: „Doskonałość w nauce” (*Excellence in science*), „Wiodąca pozycja w przemyśle” (*Industrial leadership*) oraz „Wyzwania społeczne” (*Societal challenges*) – ich szczegółowy opis znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (www.nauka.gov.pl/horyzont-2020). Na konferencji omówiono m.in. szanse dla polskich naukowców i wyzwania, przed którymi stoją. Dyskusję podzielono na trzy sesje tematyczne poświęcone poszczególnym filarom programu. W spotkaniu oprócz polskiej minister nauki i szkolnictwa wyższego Barbary Kudryckiej oraz unijnej komisarz ds. badań, innowacji i nauki Máire Geoghegan-Quinn wzięli udział przedstawiciele uczelni, centrów transferów technologii, parków naukowo-technologicznych, a także brokerzy innowacji oraz przedsiębiorcy.

7–9.11. W Krakowie odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa „Darmowe dane i open source w bada-

niach środowiska”. Przedstawiono możliwości wykorzystania darmowych danych i programów GIS w badaniach naukowych z dziedziny geografii i nauk pokrewnych. Organizatorem konferencji było Studenckie Koło Naukowe Geografów Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Patronat honorowy nad spotkaniem objęli: rektor Uniwersytetu Pedagogicznego Michał Śliwa, Stowarzyszenie OpenStreetMap Polska oraz Stowarzyszenie Naukowa Sieć Studentów Geoinformatyki.

7–9.11. W Poznaniu odbyła się konferencja „Geologia morza – teraźniejszość kluczem do przeszłości, przeszłość kluczem do przyszłości” dedykowana prof. dr. hab. Stanisławowi Lorencowi – wieloletniemu dyrektorowi instytutów geologicznych we Wrocławiu i Poznaniu oraz rektorowi Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, znanemu badaczowi środowisk morskich. Tematem przewodnim spotkania była geologia morza, jedna z najszybciej rozwijających się dziedzin nauk geologicznych. Konferencja stanowiła okazję do wymiany doświadczeń badaczy pracujących na Bałtyku i innych morzach oraz tych, którzy badają kopalne skały osadowe i wulkaniczne powstałe w morzach i oceanach. Spotkanie zorganizował Instytut Geologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

8.11. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski wręczył akty nominacyjne nauczycielom akademickim oraz pracownikom nauki i sztuki. Wśród nich znaleźli się m.in. dyrektor ds. współpracy i promocji Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego Grzegorz Pieńkowski, który otrzymał z rąk prezydenta nominację na profesora nauk o Ziemi, oraz Stanisław Skrzypek i Wojciech Suwała z Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, nominowani na profesorów nauk technicznych.

8.11. W Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk w Warszawie otwarto wystawę czasową z cyklu Natura–Sztuka zatytułowaną „Odkrywanie Biebrzy”. Ekspozycję przygotowano z okazji 20-lecia Biebrzańskiego Parku Narodowego, które było obchodzone w październiku br. Zdjęcia prezentowane na wystawie wykonane zostały przez 50 fotografów z 10 krajów podczas XXXIII Międzynarodowego Kongresu Fotografów Dzikiej Przyrody IFWP (International Federation of Wildlife Photography), zorganizowanego w kwietniu br. na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego. W czasie kilkudniowego pobytu nad Biebrzą uczestnicy kongresu mieli możliwość sfotografowania biebrzańskiej fauny i flory.

11.11. Na Stadionie Narodowym w Warszawie rozpoczęła się 19. Sesja Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu (COP19) wraz z 9. Sesją Spotkań Stron Protokołu z Kioto. W pierwszym dniu COP19 Marcin Korolec, minister środowiska, przejął prezydencję procesu UNFCCC i będzie sprawować ją w 2014 r. do dnia rozpoczęcia COP20.

12–13.11. W Centrum Nauki Kopernik w Warszawie odbyła się konferencja „Shale Gas as a Bridge Energy Carrier – from Fossil Fuels to Green Energy” („Gaz ziemny

z łupków jako pomostowy nośnik energii – od paliw kopalnych do zielonej energii”). Uroczystego otwarcia spotkania dokonali: Jerzy Nawrocki – członek Komitetu Wykonawczego EuroGeoSurveys, dyrektor Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Marcin Korolec – minister środowiska, a także Mart J. van Bracht – prezes Stowarzyszenia Europejskich Służb Geologicznych (EuroGeoSurveys), dyrektor zarządzający holenderskiej służby geologicznej (TNO). Eksperti EuroGeoSurveys, przedstawiciele Komisji Europejskiej oraz znamienici europejscy naukowcy i decydenci przedstawili kluczowe zagadnienia związane z zasobami gazu ziemnego z łupków oraz bezpieczeństwem środowiska naturalnego podczas prowadzenia prac poszukiwawczo-rozpoznawczych i eksploatacyjnych. W konferencji uczestniczyło ponad 200 osób ze świata polityki, nauki i biznesu, w tym m.in. przedstawiciele ministerstw i zagranicznego korpusu dyplomatycznego, senatorowie i posłowie, eksperci z europejskich służb geologicznych, polskich i zagranicznych uczelni, instytutów badawczych, a także koncernów naftowych i firm związanych z sektorem poszukiwawczym i wydobywczym. Drugiego dnia spotkania odbyła się wycieczka na teren wiercenia poszukiwawczego firmy PGNiG zlokalizowanego w miejscowości Wojcieszków k. Kocka (województwo lubelskie), gdzie uczestnicy mogli się zapoznać z geolo-

gicznymi warunkami występowania gazu ziemnego z łupków w basenie lubelskim oraz metodami monitoringu środowiska prowadzonego przez PGNiG w ramach prac poszukiwawczo-rozpoznawczych. Konferencja została zorganizowana pod auspicjami Międzynarodowej Unii Nauk Geologicznych i odbywała się jako impreza towarzysząca szczytowi klimatycznemu ONZ w Warszawie.

14–15.11. Na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyło się VI Seminarium z cyklu Geneza, Litologia i Stratygrafia Utworów Czwartorzędowych. Podczas spotkania przedstawiono i przedyskutowano prowadzone prace i kierunki badań nad litogenezą i stratygrafią kopalnych i współczesnych osadów czwartorzędowych w różnych strefach morfoklimatycznych, przedstawiono także opracowania dotyczące klasyfikacji oraz kartograficznej prezentacji rzeźby i utworów czwartorzędowych. Seminarium zostało zorganizowane przez Instytut Geoekologii i Geoinformacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Komitet Badań Czwartorzędu Polskiej Akademii Nauk, Komisja Badań Czwartorzędu – Oddział Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu oraz Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich.